

ІСТОРИЧНА ВАЛІЗА: стартуємо легко

добірка ідей та ресурсів для
першого уроку з історії

Приєднуйтеся до методичної спільноти вчителів історії у Viber - корисного простору для обміну досвідом, обговорення навчальних матеріалів та отримання актуальних методичних порад

ВСТАНОВЛЕННЯ ДИПЛОМАТИЧНИХ ВІДНОСИН

Набір криголамів

«Історичний барометр»

Оберіть колір (або історичну епоху), який найкраще описує ваше літо. Поясніть свій вибір одним-двома реченнями.

«ЕПОХА ВЕЛИКИХ
ГЕОГРАФІЧНИХ
ВІДКРИТТІВ»

- ✓ Подорожував(ла) Україною або за кордон.
- ✓ Побував(ла) у нових місцях.
- ✓ Познайомився(лася) з новими людьми.

💬 Запитання для обговорення

- Яке відкриття цього літа стало для вас найціннішим?
- Яка подія запам'яталася найбільше?

«ДОБА
ПРОСВІТНИЦТВА»

- ✓ Прочитав(ла) цікаві книги.
- ✓ Переглянув(ла) документальні фільми чи пізнавальні відео.
- ✓ Дізнався(лася) багато нових фактів.

💬 Запитання для обговорення

- Що нового ви відкрили для себе цього літа?
- Яка книга, фільм або подія вас найбільше надихнули?

«ТЕМНІ ВІКИ»

- ✓ Більшість часу провів(ла) вдома.
- ✓ Не вдалося здійснити заплановане.
- ✓ Хотілося більше пригод чи нових вражень.

💬 Запитання для обговорення

- Що допомогло вам відпочити цього літа?
- Що хотілося б здійснити наступного літа?

ВСТАНОВЛЕННЯ ДИПЛОМАТИЧНИХ ВІДНОСИН

Набір криголамів

«Королівський скіпетр»

Уявіть, що звичайний предмет (ручка, маркер або олівець) - це королівський скіпетр, символ влади та довіри.

Передайте його однокласнику або однокласниці та побажайте щось на новий навчальний рік, використовуючи історичні образи чи метафори.

Приклади побажань	
1	Бажаю тобі золотого віку знань
2	Нехай твій авторитет у класі буде міцним, як середньовічний замок
3	Нехай цей навчальний рік стане для тебе епохою великих відкриттів
4	Бажаю, щоб кожна контрольна стала твоєю історичною перемогою
5	Бажаю написати власний літопис успіхів

ВСТАНОВЛЕННЯ ДИПЛОМАТИЧНИХ ВІДНОСИН

Набір криголамів

«Який історичний герой сьогодні ви?»

Обиріть персонажа й поясніть, чому саме він відповідає
вашому вибору

ВСТАНОВЛЕННЯ ДИПЛОМАТИЧНИХ ВІДНОСИН

Набір криголамів

«Історичний детектив»

Об'єднайтеся у групи по 3–5 осіб.

Кожен учень і учениця по черзі називають три факти про своє літо. Після розповіді інші учасники групи мають визначити, який факт є вигаданим.

☀️ Приклади

✓ **два факти** - правдиві

☀️ Я навчився(лася) кататися на сапборді.

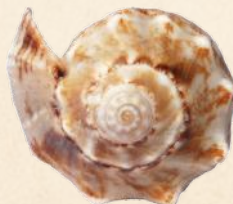
☀️ Побував(ла) в музеї.

✗ **один факт** - вигаданий

☀️ Зустрів(ла) президента України.

«Історичний артефакт»

Уявіть, що ви археолог або археологиня, і знайшли один предмет, який найкраще розповідає про ваше літо. Назвіть цей предмет і коротко поясніть свій вибір.

АРХЕОЛОГІЧНІ РОЗКОПКИ ПАМ'ЯТІ

Вікторина «Згадати все»

Якщо ви згодні з твердженням - обираємо ТАК. Якщо вважаєте, що це вигадка й помилка - обираємо НІ. Перевіримо вашу історичну інтуїцію та знання.

Твердження	✓Так/✗Ні	
Доба Київської Русі відбулася раніше, ніж виникло українське козацтво?	☐	☐
Старовинний меч, знайдений археологами в кургані - це писемне джерело історії?	☐	☐
Слово «історія» в перекладі з давньогрецької означає «розповідь про минуле, дослідження»?	☐	☐
Знаменитий Колізей, де колись билися гладіатори, розташований у Греції?	☐	☐
Автором слів нашого Державного Гімну «Ще не вмерла України...» є Тарас Шевченко?	☐	☐
В одному столітті рівно 100 років, а 2026 рік належить до XXI століття?	☐	☐
Перший у світі друкарський станок винайшов мореплавець Христофор Колумб?	☐	☐
1812 рік - це кінець XVIII століття?	☐	☐

Квіз «Пригадай історію!»

Оберіть правильну відповідь на кожне запитання. Перевірте, скільки історичних фактів ви пам'ятаєте після літніх канікул.

1. Яку державу вважають колискою української державності?

- А. Галицько-Волинське князівство
- Б. Київська Русь
- В. Запорозька Січ

2. Хто очолив Національно-визвольну війну українського народу XVII століття?

- А. Іван Мазепа
- Б. Богдан Хмельницький
- В. Петро Конашевич-Сагайдачний

3. Який документ називають першою українською конституцією?

- А. Березневі статті
- Б. Конституція Пилипа Орлика
- В. Універсал Центральної Ради

4. Що допомагає історикам досліджувати минуле?

- А. Історичні джерела
- Б. Художні фільми
- В. Лише підручники

5. Яке вміння є особливо важливим на уроках історії?

- А. Вивчати лише дати
- Б. Аналізувати події та робити висновки
- В. Запам'ятовувати великі тексти

5 правильних відповідей -
Історичний експерт!

3–4 правильні відповіді -
Чудовий старт!

1–2 правильні відповіді -
Попереду багато цікавих відкриттів!

Квіз «Думай як історик!»

1. Що найкраще допомагає історикам дізнатися про життя людей у минулому?

- А. Легенди та міфи
- Б. Історичні джерела
- В. Художні фільми

2. Який із наведених предметів може бути історичним джерелом?

- А. Старовинна монета
- Б. Лист
- В. Фотографія
- Г. Усі перелічені

3. Для чого історики працюють із історичними картами?

- А. Щоб вивчити лише назви міст
- Б. Щоб зрозуміти, де відбувалися історичні події та як змінювалися кордони
- В. Щоб швидше знайти країну на карті

4. Що означає мислити як історик?

- А. Запам'ятовувати якомога більше дат
- Б. Аналізувати факти, порівнювати джерела
- В. Вивчати лише біографії історичних діячів

5. Чому важливо вивчати історію?

- А. Лише для того, щоб отримати гарну оцінку
- Б. Щоб знати дати історичних подій
- В. Щоб краще розуміти сучасність

Міні-ігри

«Правда чи міф?»

Прочитайте твердження. Визначте, чи є воно правдою чи міфом.

Твердження

- ☐ Київська Русь виникла у X столітті.
- ☐ Конституцію Пилипа Орлика уклали у 1710 році.
- ☐ Магдебурзьке право вперше з'явилося в Україні у XX столітті.
- ☐ Україна проголосила незалежність 24 серпня 1991 року.
- ☐ Першою столицею України був Харків.
- ☐ Запорозька Січ була осередком українського козацтва.
- ☐ Тризуб є одним із державних символів України.
- ☐ Історики досліджують лише письмові джерела.

«Знайди історичний міф»

Раунд 1

- Київська Русь існувала в середньовіччі.
- Князь Володимир Великий запровадив християнство.
- Київська Русь виникла після Другої світової війни

Раунд 2

- Богдан Хмельницький був гетьманом.
- Запорозька Січ була центром козацтва.
- Козаки використовували танки під час битв

Раунд 3

- Конституцію України ухвалили у 1996 році.
- Конституцію Пилипа Орлика створили у XXI столітті.
- Конституцію називають Основним Законом держави

Раунд 4

- Археологи досліджують речові пам'ятки.
- Археологи можуть дослідити майбутнє.
- Археологи знаходять предмети побуту минулих епох.

Міні-ігри

Історичне бінго

Знайди серед однокласників тих, хто відповідає опису, і впиши їхні прізвища у клітинки (одне ім'я може повторюватися не більше 2 разів). Хто першим збере лінію чи всю сітку й вигукне «БІНГО!» - перемагає!

відвідав(ла) музей	прочитав(ла) 3 книги	відвідав(ла) нове місто
любить історію	дивився(лася) історичний фільм	був(ла) в замку чи фортеці
цікавиться археологією	знає цікаві історичні факти	готовий(-а) до нового навчального року
любить розгадувати історичні загадки	може назвати улюблену історичну постать	був(ла) на екскурсії

Вправи для цілепокладання

Вправа 1. «Моя історична місія»

Завдання

Уявіть, що ви вирушаєте в історичну експедицію довжиною в один навчальний рік.
Заповніть свою «місію».

 Цього року я хочу дізнатися більше про...

 Я хочу навчитися...

 Найбільше мене цікавить тема...

★ Наприкінці року я хочу сказати:
«Я навчився (навчилася)...»

Вправа 2. «Що я беру до історичної валізи?»

Завдання

Уявіть, що ви збираєте валізу в подорож крізь історію.
Напишіть п'ять речей, які допоможуть вам успішно пройти цей навчальний рік.

Приклад

- Допитливість
- Уміння працювати в команді
- Терпіння

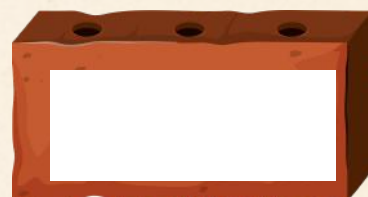
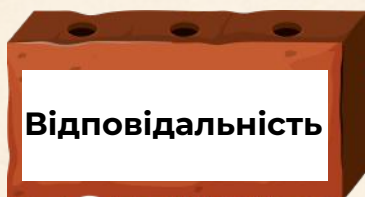
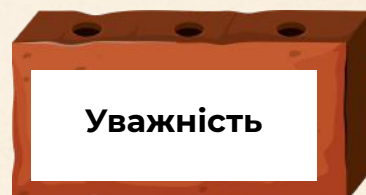
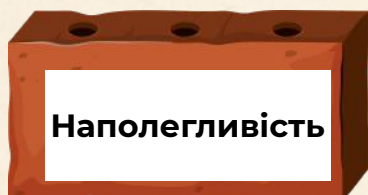
Вправи для цілепокладання

Вправа 3. «Побудуй власну фортецю успіху»

Завдання

Кожна цеглинка фортеці - це одна риса або навичка, яка допоможе вам досягти успіху.

Доповніть «цеглинки»:

Яку «цеглинку» ви хочете зміцнити цього року?

Вправа 4. «Карта історичних відкриттів»

Завдання

Позначте три зупинки, які ви хочете «відвідати» цього навчального року.

Дізнатися більше про...

Навчитися...

Досягти...

Фініш року:

Я пишатимуся собою, якщо...

Швидкі активності

«Одне слово про історію»

Завдання

Подумайте й назвіть одне слово, яке у вас асоціюється з історією. Після відповіді коротко поясніть свій вибір.

Приклади: минуле, пам'ять, відкриття, карта, джерело, держава, герої, культура.

«Історія в трьох словах»

Завдання

Опишіть своє літо лише трьома словами.

Потім прочитайте їх групі та поясніть, чому обрали саме ці слова.

«Впізнай епоху»

Завдання

Учитель або вчителька називає предмет.

Учні(ці) визначають, із якою історичною епохою він асоціюється.

Швидкі активності

«Продовж речення»

Завдання

Закінчіть речення.

- Найцікавіше в історії - ...
- Я хочу більше дізнатися про ...
- Цього року я хочу навчитися ...

«Так чи ні»

Завдання

Якщо ви погоджуєтеся - підніміть руку.
Якщо ні - залиште руку опущеною.

- ✓ Я люблю історію.
- ✓ Був(ла) у музеї цього літа.
- ✓ Люблю працювати з картами.
- ✓ Переглядав(ла) історичний фільм.
- ✓ Хочу дізнатися більше про....

«Історичний предмет»

Завдання

Якби вам дозволили взяти лише один історичний предмет додому, що б ви обрали? Поясніть свій вибір.

Вправи для рефлексії

«Історичний компас»

Завдання

Оберіть напрямок, який відповідає вашим враженням після першого уроку.

- Північ - сьогодні я відкрив(ла) для себе щось нове.
- Південь - хочу ще більше дізнатися про цю тему.
- Схід - мене найбільше здивувало...
- Захід - наступного уроку я хочу...
- Поясніть свій вибір.

«Літопис уроку»

Завдання

Уявіть, що ви літописець або літописиця.

Напишіть одне речення, яке могло б увійти до літопису сьогоднішнього уроку.

Почніть словами:

«Сьогодні на уроці історії...»

«Наступна зупинка»

Завдання

Уявіть, що сьогодні ви зробили першу зупинку у великій історичній подорожі. Закінчіть речення:

- Сьогодні я зрозумів(ла)...
- Я пишаюся тим, що...
- На наступному уроці хочу...

Вправи для рефлексії

«Зірка відкриттів»

Завдання

Домалюйте або уявіть п'ятикутну зірку.

На кожному промінці напишіть по одному слову:

- ★ Що запам'яталося?
- ★ Що було цікаво?
- ★ Що здивувало?
- ★ Що вдалося?
- ★ Що хочу дізнатися наступного разу?

«Що я поклав(ла) до історичної валізи?»

Завдання

Назвіть три речі, які сьогодні «поклали» до своєї історичної валізи.

- Нове знання.
- Цікавий факт.
- Гарний настрій.
- Нове знайомство.
- Запитання, над яким хочу подумати.

«Що я поклав(ла) до історичної валізи?»

Завдання

Уявіть, що сьогодні ви отримали символічний ключ, який відкриває двері до нових історичних знань.

Запишіть свою відповідь на запитання:

- Яке відкриття сьогодні стало для мене "ключем" до розуміння історії?
- Які знання або вміння я хочу "відкрити" цього навчального року?
- Який період історії мені найбільше хочеться дослідити?

Обговорення

Запропонуйте 2–3 учням чи ученицям поділитися своїми відповідями з класом.